TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. sausio 28 d.*

Byloje C-264/08

dėl *Hof van Cassatie* (Belgija) 2008 m. gegužės 22 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2008 m. birželio 19 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Belgische Staat

prieš

Direct Parcel Distribution Belgium NV,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro antrosios kolegijos pirmininko pareigas einantis C. W. A. Timmermans (pranešėjas), teisėjai K. Schiemann ir L. Bay Larsen,

* Proceso kalba: olandų.

generalinė advokatė E. Sharpston,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Direct Parcel Distribution Belgium NV,* atstovaujamos *advocaat* K. Wille,

— Belgijos vyriausybės, atstovaujamos J.-C. Halleux,

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos M. Dowgielewicz,

— Suomijos vyriausybės, atstovaujamos A. Guimaraes-Purokoskii,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos W. Roels,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307, toliau – Muitinės kodeksas), 217 straipsnio 1 dalies ir 221 straipsnio 1 dalies išaiškinimu.

2 Prašymas pateiktas byloje tarp Belgijos valstybės (*Belgische Staat*) ir bendrovės *Direct Parcel Distribution Belgium NV* (toliau – *Direct Parcel*) dėl importo muitų išieškojimo išleidus prekes.

Teisinis pagrindas

Muitinės kodeksas

3 Muitinės kodekso 217 straipsnyje nurodyta:

„1. Kiekvieną importo muito arba eksporto muito sumą, sudarančią skolą muitinei (toliau – „muito suma“), muitinė apskaičiuoja tuojau pat, kai gauna reikiamus

duomenis, ir įregistruoja ją apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose (įtraukimas į apskaitą).

<…>

2. Valstybės narės nustato praktines muitų sumų įtraukimo į apskaitą procedūras. Tos procedūros gali skirtis atsižvelgiant į tai, ar, įvertinusi skolos muitinei atsiradimo aplinkybes, muitinė yra tikra, kad minėtos pinigų sumos bus sumokėtos, ar ne.“

4 Pagal Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 ir 3 dalis:

„1. Įtraukus muito sumą į apskaitą, apie ją taikant atitinkamas procedūras turi būti pranešama skolininkui.

<…>

3. Pranešimas skolininkui nebegali būti pateikiamas pasibaigus trejų metų laikotarpiui nuo skolos muitinei atsiradimo dienos. Tačiau, jeigu priežastis, dėl kurios muitinė negalėjo apskaičiuoti tikslios teisiškai privalomos sumokėti pinigų sumos, buvo veiksmas, dėl kurio galėjo būti iškelta baudžiamoji byla, toks pranešimas gali būti pateikiamas ir pasibaigus nurodytajam trejų metų laikotarpiui, jeigu jį pateikti leidžia galiojančios nuostatos.“

Europos Bendrijų nuosavų išteklių reglamentavimas

5 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinančio Sprendimą 94/728/EB, Euratomas dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 130, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 169), 6 straipsnyje, be kita ko, numatytos taisyklės, pagal kurias muitai, sudarantys skolą muitinei, įrašomi į nuosavų išteklių sąskaitą, kai jie nustatomi šio reglamento 2 straipsnyje numatyta tvarka.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

6 1999 m. lapkričio 18 d. *Boeckmans Belgių NV* (toliau – *Boeckmans Belgiė*) pateikė Antverpeno muitinei supaprastintą muitinės deklaraciją apie konteinerį su kepiniais, kurių gavėju nurodė *Direct Parcel*.

7 Šis konteineris *Direct Parcel* pristatytas, nors muitinė nepatvirtino šios deklaracijos, todėl šis konteineris buvo neteisėtai paimtas iš muitinės priežiūros.

8 2000 m. gegužės 26 d. ši muitinė informavo *Boeckmans Belgiė*, kad seniai pasibaigus muitinės formalumų sutvarkymo terminui atsirado skola muitinei.

9 2000 m. spalio 3 d. raštu, kurį *Boeckmans België* apskundė 2001 m. sausio 10 d., ta pati muitinė paragino šią įmonę sumokėti skolą.

10 Nesutikdama su tuo, kad yra atsakinga už šios skolos muitinei sumokėjimą, 2001 m. vasario 2 d. *Boeckmans België* apskundė *Belgische Staat* Antverpeno pirmosios instancijos teismui (*Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen*). 2001 m. vasario 8 d. šaukimu *Boeckmans België* pasiūlė į bylą jos pusėje įtraukti įmonę *Direct Parcel*, susijusią su skolomis, kurias iš jos reikalauja sumokėti *Belgische Staat*.

11 *Belgische Staat* pareiškė priešpriešinį ieškinį, kuriuo prašo priteisti mokėtinus muitus solidariai iš *Direct Parcel* ir *Boeckmans België*.

12 2004 m. balandžio 7 d. *Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen* atmetė *Boeckmans België* ieškinį ir priteisė iš jos bei *Direct Parcel* muitus.

13 2006 m. lapkričio 7 d. sprendimu Antverpeno apeliacinis teismas (*Hof van beroep te Antwerpen*) panaikino šį sprendimą. Šis teismas pripažino, kad *Belgische Staat* teisė išieškoti atitinkamą skolą muitinei pasibaigė, nes *Belgische Staat* nepateikė jokių įrodymų apie tai, kad prieš pareikalaujant sumokėti šiuos muitus jie buvo įtraukti į apskaitą, kaip reikalaujama Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalimi.

14 Dėl šio *Hof van beroep te Antwerpen* sprendimo *Belgische Staat* pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, remdamasi tuo, kad šios

skolos muitinei pavėluotas įtraukimas į apskaitą arba neįtraukimas į ją nėra kliūtis muitinei išieškoti šią skolą.

15 Šiomis aplinkybėmis Kasacinis teismas (*Hof van Cassatie*) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar įtraukimas į apskaitą [Muitinės kodekso] 221 straipsnio prasme yra įtraukimas į apskaitą [šio kodekso] 217 straipsnio prasme, kuriame numatyta, kad kiekvieną sumą muitinė įregistruoja apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas, kaip turi būti vykdoma [Muitinės kodekso] 217 straipsnyje įtvirtinta pareiga įregistruoti muitų sumą „apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose“? Ar juo nustatomi minimalūs techniniai arba formos reikalavimai, ar, atvirkščiai, [šis] straipsnis palieka visiškai valstybių narių nuožiūrai nustatyti detalesnes muitų sumų įtraukimo į apskaitą nuostatas, nenustatydamas jokių minimalių reikalavimų? Ar šis įtraukimas į apskaitą skiriasi nuo [Reglamento Nr. 1150/2000] 6 straipsnyje nurodyto sumų įrašymo į nuosavų išteklių sąskaitas?

3. Ar [Muitinės kodekso] 221 straipsnio 1 dalį reikia suprasti taip, kad muitinės pranešimas skolininkui apie muito sumą pagal atitinkamas procedūras gali būti laikomas pranešimu skolininkui apie muito sumą 221 straipsnio 1 dalies prasme tik

tuomet, kai muitinė įtraukė muito sumą į apskaitą prieš pranešdama apie ją skolininkui? Kaip reikia suprasti [šiame straipsnyje] vartojamą sąvoką „atitinkamos procedūros“?

4. Jei atsakymas į trečiąjį klausimą būtų teigiamas, ar galima daryti prielaidą valstybės naudai, kad muitų suma buvo įtraukta į apskaitą prieš pranešant apie ją skolininkui? Ar gali nacionalinis teismas preziumuoti muitinės teiginio, kad muitų suma buvo įtraukta į apskaitą prieš pranešant apie ją skolininkui, teisingumą, ar muitinė turi kiekvienu atveju teikti nacionaliniam teismui rašytinius muito sumos įtraukimo į apskaitą įrodymus?

5. Ar muitų sumos neįtraukus į apskaitą prieš pranešant apie ją skolininkui, kaip nurodyta [Muitinės kodekso] 221 straipsnio 1 dalyje, prarandama teisė gauti ar išieškoti skolą muitinei? Kitaip tariant, ar [šį straipsnį] reikia suprasti taip, kad muitinei pagal atitinkamas procedūras pranešus skolininkui apie muitų sumą, tačiau prieš tai neįtraukus jos į apskaitą, šios sumos negalima reikalauti ir norėdama vėliau ją išieškoti [ši] muitinė turi iš naujo pranešti apie ją skolininkui, prieš tai įtraukusi ją į apskaitą per [šiame straipsnyje] nustatytą senaties terminą?

6. Jei į penktąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, kokios pasekmės kils, jei skolininkas sumokės muito sumą, apie kurią jam buvo pranešta prieš tai jos neįtraukus į apskaitą? Ar toks mokėjimas laikytinas neprivalomu ir valstybės galima reikalauti grąžinti sumokėtą sumą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

16 Pirmuoju klausimu pakanka priminti, kad Teisingumo Teismas į jį jau yra atsakęs teigiamai 2008 m. liepos 9 d. Nutartyje *Gerlach & Co.* (C-477/07, 18 ir 23 punktai).

17 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad joje nurodytų išieškotinų muitų „įtraukimas į apskaitą“ yra jų sumos „įtraukimas į apskaitą“ šio kodekso 217 straipsnio 1 dalies prasme.

Dėl antrojo klausimo

18 Dėl antrojo klausimo antros dalies, kuria prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia Teisingumo Teismo, ar „įtraukimą į apskaitą“ Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalies prasme reikia skirti nuo Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnyje numatyto muitų sumos įrašymo į nuosavų išteklių sąskaitą, reikia pažymėti, kad į tai Teisingumo Teismas taip pat yra atsakęs minėtoje nutartyje *Gerlach & Co.* (22 ir 23 punktai).

19 Nors toje nutartyje Teisingumo Teismas sprendė dėl 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 1552/89, įgyvendinančio Sprendimą 88/376/EEB,

Euratomas dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 155, p. 1), 6 straipsnio, jo išvada visiškai galioja ir Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsniui, kurio tekstas iš esmės identiškas Reglamento Nr. 1552/89 6 straipsnio tekstui.

20 Todėl manytina, kad „įtraukimą į apskaitą“ Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalies prasme reikia skirti nuo nustatytų muitų įrašymo į nuosavų išteklių sąskaitą Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio prasme.

21 Dėl antrojo klausimo pirmos dalies, kuria klausiama, ar Muitinės kodekso 217 straipsniu nustatomi minimalūs techniniai arba formos muitų sumų įtraukimo į apskaitą reikalavimai, reikia pažymėti, jog iš Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos matyti, kad įtraukimas į apskaitą reiškia muitinės tarnybų atliekamą skolą muitinei sudarančios importo ar eksporto muitų sumos įregistravimą apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose.

22 Pagal šio kodekso 217 straipsnio 2 dalį valstybės narės nustato praktines muitų sumų įtraukimo į apskaitą procedūras, kurios gali skirtis atsižvelgiant į tai, ar, įvertinusi skolos muitinei atsiradimo aplinkybes, muitinė yra tikra, kad minėtos pinigų sumos bus sumokėtos, ar ne.

23 Taigi, kadangi Muitinės kodekso 217 straipsniu nenustatomos nei praktinės „įtraukimo į apskaitą“ šios nuostatos prasme taisyklės, nei minimalūs techniniai ar formos reikalavimai, šis įtraukimas į apskaitą turi būti atliekamas taip, kad būtų užtikrinta, jog kompetentingos muitinės tarnybos į apskaitos registrus arba bet kurią kitą jiems lygiavertę duomenų laikmeną įrašytų tikslią importo ar eksporto muitų, sudarančių skolą muitinei, sumą, taip visų pirma sudarydamos sąlygas patikimai nustatyti atitinkamų sumų įtraukimą į apskaitą ir, be kita ko, susieti jį su mokesčių mokėtoju.

24 Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad atsižvelgiant į diskreciją, kuri valstybėms narėms suteikta Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalimi, manytina, kad jos gali numatyti, jog skolą muitinei sudaranti muito suma į apskaitą įtraukiama tada, kai ji įrašoma į protokolą, kurį kompetentingos muitinės institucijos, kaip antai nurodytosios Bendrojo muitų ir akcizų įstatymo (*Loi générale sur les douanes et accises*), konsoliduoto 1977 m. liepos 18 d. Karaliaus dekretu (*Belgisch Staatsblad*, 1977 m. rugsėjo 21 d., p. 11425), patvirtinto 1978 m. liepos 6 d. Įstatymu dėl muitų ir akcizų (*Loi concernant les douanes et accises*) (*Belgisch Staatsblad*, 1978 m. rugpjūčio 12 d., p. 9013), 267 straipsnyje, surašo konstatuodamos taikytinų muitinės srities teisės aktų pažeidimą (2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Distillerie Smeets Hasselt ir kt.*, C-126/08, Rink. p. I-6809, 25 punktas).

25 Taigi atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad „įtraukimą į apskaitą“ Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalies prasme reikia skirti nuo nustatytų muitų įrašymo į nuosavų išteklių sąskaitą Reglamento Nr. 1150/2000 6 straipsnio prasme. Kadangi Muitinės kodekso 217 straipsniu nenustatomos nei praktinės „įtraukimo į apskaitą“ šios nuostatos prasme taisyklės, nei minimalūs techniniai ar formos reikalavimai, šis įtraukimas į apskaitą turi būti atliekamas taip, kad būtų užtikrinta, jog kompetentingos muitinės tarnybos į apskaitos registrus arba bet kurią kitą jiems lygiavertę duomenų laikmeną įrašytų tikslią importo ar eksporto muitų, sudarančių skolą muitinei, sumą, taip visų pirma sudarydamos sąlygas patikimai nustatyti atitinkamų sumų įtraukimą į apskaitą ir, be kita ko, susieti jį su mokesčių mokėtoju.

Dėl trečiojo klausimo

26 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad iš Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalies formuluotės išplaukia, jog įtraukimas į apskaitą, kurį, remiantis šio kodekso 217 straipsnio 1 dalimi, sudaro muitinės tarnybų atliekamas muitų sumos įrašymas apskaitos registruose arba kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose, turi būtinai

būti atliktas prieš pranešant skolininkui apie importo arba eksporto muitų sumą (žr., be kita ko, 2009 m. liepos 16 d. Sprendimo *Snauwaert ir kt.*, C-124/08 ir C-125/08, Rink. p. I-6793, 21 punktą).

27 Iš tiesų tokios chronologinės muito sumos įtraukimo į apskaitą ir pranešimo apie ją operacijų sekos, įtvirtintos pačiame Muitinės kodekso VII antraštinės dalies 3 skyriaus 1 skirsnio pavadinime, t. y. „Muito sumos įtraukimas į apskaitą ir pranešimas apie ją skolininkui“, turi būti laikomasi, nes priešingu atveju mokesčių mokėtojai būtų vertinami nevienodai, be to, būtų pakenkta harmoningam muitų sąjungos veikimui (žr., be kita ko, minėto sprendimo *Snauwaert ir kt.* 22 punktą).

28 Iš jos Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad atitinkama tvarka muitinės tarnybų pateiktas pranešimas skolininkui apie mokėtiną importo arba eksporto muitų sumą yra galiojantis tik jei prieš tai minėtos tarnybos šių muitų sumą įtraukė į apskaitą (žr., be kita ko, minėto sprendimo *Snauwaert ir kt.* 23 punktą).

29 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad valstybės narės neprivalo priimti specialių proceso normų, nustatančių tvarką, kaip mokesčių mokėtojui turi būti pranešama apie importo arba eksporto muitų sumą, jeigu minėtam pranešimui gali būti taikomos bendrosios nacionalinės proceso normos, kuriomis mokesčių mokėtojui garantuojama adekvati informacija ir sudaromos sąlygos ginti savo teises žinant bylos faktus (2006 m. vasario 23 d. Sprendimo *Molenbergnatie*, C-201/04, Rink. p. I-2049, 54 punktas).

30 Taigi į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, jog atitinkama tvarka muitinės tarnybų pateiktas pranešimas

skolininkui apie mokėtiną importo arba eksporto muitų sumą yra galiojantis tik jei prieš tai minėtos tarnybos šių muitų sumą įtraukė į apskaitą. Valstybės narės neprivalo priimti specialių proceso normų, nustatančių tvarką, kaip mokesčių mokėtojui turi būti pranešama apie importo arba eksporto muitų sumą, jeigu minėtam pranešimui gali būti taikomos bendrosios nacionalinės proceso normos, kuriomis mokesčių mokėtojui garantuojama adekvati informacija ir sudaromos sąlygos ginti savo teises žinant bylos faktus.

Dėl ketvirtojo klausimo

31 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Bendrijos teisė draudžia nacionaliniam teismui preziumuoti muitinės teiginio, kad muitų suma buvo įtraukta į apskaitą prieš pranešant apie ją skolininkui, teisingumą, ir ar Bendrijos teisė reikalauja, kad šios institucijos kiekvienu atveju pateiktų nacionaliniam teismui rašytinių muitų sumos įtraukimo į apskaitą įrodymų.

32 Šiuo atžvilgiu neginčijama, kad Bendrijos teisėje nėra jokios specialios nuostatos, skirtos muitinės skolos „įtraukimo į apskaitą“ Muitinės kodekso 217 straipsnio prasme įrodinėjimo naštai.

33 Nesant Bendrijos teisės reglamentavimo šioje srityje, kiekviena valstybė narė savo nacionalinės teisės sistemoje turi nustatyti ieškinių, skirtų užtikrinti asmenims iš Bendrijos teisės tiesioginio veikimo kylančių teisių apsaugą, procesines taisykles su

sąlyga, kad šios taisyklės nebus mažiau palankios nei taikomos panašiems nacionaline teise grindžiamiems ieškiniams (lygiavertiškumo principas) ir kad dėl jų naudojimasis Bendrijos teisėje nustatytomis teisėmis netaps praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (žr., be kita ko, 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Laboratoires Boiron*, C-526/04, Rink. p. I-7529, 51 punktą ir 2009 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Budějovický Budvar*, C-478/07, Rink. p. I-7721, 88 punktą bei jame nurodytą teismo praktiką).

34 Šie argumentai taip pat galioja ir įrodinėjimo tvarkai, kaip antai įrodinėjimo naštos paskirstymo taisyklėms, kuri taikoma ieškiniams dėl su Bendrijos teisės pažeidimu susijusių ginčų (žr., be kita ko, 2008 m. balandžio 24 d. Sprendimo *Arcor*, C-55/06, Rink. p. I-2931, 191 punktą).

35 Kad būtų užtikrintas veiksmingumo principo laikymąsis, nacionalinis teismas, nustatęs, jog dėl muitinės skolą turinčiam sumokėti asmeniui tenkančios pareigos įrodyti šios skolos neįtraukimą į apskaitą gali būti neįmanoma arba pernelyg sudėtinga pateikti tokį įrodymą, nes, be kita ko, tai yra duomenys, kurių mokesčių mokėtojas negali turėti, privalo imtis visų jam nacionaline teise suteiktų procesinių priemonių, kurioms priskiriamas reikiamų tyrimo priemonių taikymas, įskaitant vienos iš ginčo šalių ar trečiojo asmens įpareigojimą pateikti aktą ar dokumentą (pagal analogiją žr. minėto sprendimo *Laboratoires Boiron* 55 punktą).

36 Todėl į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti, kad Bendrijos teisė nedraudžia nacionaliniam teismui preziumuoti muitinės teiginio, kad importo ar eksporto muitų suma buvo

įtraukta į apskaitą Muitinės kodekso 217 straipsnio prasme prieš pranešant apie ją skolininkui, teisingumo, jei laikomasi veiksmingumo ir ekvivalentiškumo principų.

Dėl penktojo klausimo

37 Dėl klausimo, susijusio su skolos muitinei neįtraukimu į apskaitą prieš pranešant apie šios skolos sumą mokesčių mokėtojui, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad nors valstybės narės muitinei nesilaikius Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalies tai iš tiesų gali būti kliūtis teisiškai privalomos sumokėti muito sumos išieškojimui arba delspinigių skaičiavimui, tai nepaneigia, kad toks pažeidimas neturi jokio poveikio šių muitų egzistavimui (žr., be kita ko, 2005 m. spalio 20 d. Sprendimo *Transport Maatschappij Traffic*, C-247/04, Rink. p. I-9089, 28 punktą).

38 Iš to išplaukia, kad muitinės tarnybos išlaiko galimybę iš naujo pranešti apie šią sumą laikydamosi Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų (minėtos nutarties *Gerlach & Co.* 28 punktas).

39 Todėl į penktąjį klausimą atsakytina, jog Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad prieš siųsdamos pranešimą apie išieškotiną muito sumą atitinkamos valstybės narės muitinės tarnybos privalėjo įtraukti šią sumą į apskaitą, o neįtraukusios į apskaitą pagal Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalį negali šios sumos išieškoti; vis

dėlto šios tarnybos išlaiko galimybę iš naujo pranešti apie ją laikydamosi Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų ir senaties taisyklių, galiojusių skolos muitinei atsiradimo dieną.

Dėl šeštojo klausimo

40 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad importo ar eksporto muitų suma išlieka „teisiškai privaloma sumokėti“ Muitinės kodekso 236 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos prasme net jei apie šią sumą nebuvo pranešta skolininkui pagal šio kodekso 221 straipsnio 1 dalį (minėto sprendimo *Transport Maatschappij Traffic* 29 punktas).

41 Šie argumentai takomi ir tam atvejui, kai prieš pranešant apie šių muitų sumą mokesčių mokėtojui ji nebuvo įtraukta į apskaitą.

42 Tokiu atveju, kaip minėta 39 punkte, muitinės tarnybos išsaugo galimybę iš naujo pranešti apie šią sumą laikydamosi Muitinės kodekso 221 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų ir senaties taisyklių, galiojusių skolos muitinei atsiradimo dieną.

43 Jeigu pateikti tokio pranešimo nebegalima, nes pasibaigė Muitinės kodekso 221 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas senaties terminas, skolai suėjo senatis ir dėl to ji išnyksta šio kodekso 233 straipsnio prasme (minėto sprendimo *Molenbergnatie* 40 ir 41 punktai).

44 Tokiu atveju mokesčių mokėtojas iš principo privalėtų turėti galimybę susigrąžinti sumas, sumokėtas dengiant šią muitinės skolą.

45 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką teisė susigrąžinti pažeidžiant Bendrijos teisę valstybėje narėje surinktus mokesčius yra Bendrijos nuostatomis, kaip jas išaiškino Teisingumo Teismas, asmenims suteikiamų teisių pasekmė ir papildymas. Taigi valstybė narė iš principo privalo grąžinti pažeidžiant Bendrijos teisę surinktus mokesčius (žr., be kita ko, 2007 m. kovo 13 d. Sprendimo *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, C-524/04, Rink. p. I-2107, 110 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

46 Nesant Bendrijos teisės reglamentavimo neteisėtai surinktų mokesčių grąžinimo srityje, kiekviena valstybė narė savo nacionalinės teisės sistemoje turi paskirti kompetentingus teismus ir nustatyti ieškinių, skirtų užtikrinti iš Bendrijos teisės asmenims kylančių teisių apsaugą, procesines taisykles su sąlyga, kad, pirma, tokios taisyklės nebus mažiau palankios nei taikomos panašiems nacionaline teise grindžiamiems ieškiniams (lygiavertiškumo principas), ir, antra, kad dėl jų naudojimasis Bendrijos teisėje nustatytomis teisėmis netaps praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (veiksmingumo principas) (žr., be kita ko, minėto sprendimo *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation* 111 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

47 Atsižvelgiant į nurodytus argumentus, į šeštąjį klausimą reikia atsakyti, kad nors importo ar eksporto muitų suma išlieka „teisiškai privaloma sumokėti“ Muitinės kodekso 236 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos prasme net jei apie šią sumą nebuvo pranešta mokesčių mokėtojui pagal šio kodekso 221 straipsnio 1 dalį, vis dėlto, jei tokio pranešimo nebegalima pateikti dėl to, kad pasibaigė šio kodekso 221 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas terminas, šis mokesčių mokėtojas iš principo privalo turėti galimybę susigrąžinti šią sumą iš ją surinkusios valstybės narės.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

48 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, 221 straipsnio 1 dalis aiškintina taip, kad joje nurodytų išieškotinų muitų „įtraukimas į apskaitą“ yra jų sumos „įtraukimas į apskaitą“ šio reglamento 217 straipsnio 1 dalies prasme.**

2. **„Įtraukimą į apskaitą“ Reglamento Nr. 2913/92 217 straipsnio 1 dalies prasme reikia skirti nuo nustatytų muitų įrašymo į nuosavų išteklių sąskaitą 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinančio Sprendimą 94/728/EB, Euratomas dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos, 6 straipsnio prasme. Kadangi Reglamento Nr. 2913/92 217 straipsniu nenustatomos nei praktinės „įtraukimo į apskaitą“ šios nuostatos prasme taisyklės, nei minimalūs techniniai ar formos reikalavimai, šis įtraukimas į apskaitą turi būti atliekamas taip, kad būtų užtikrinta, jog kompetentingos muitinės tarnybos į apskaitos registrus arba bet kurią kitą jiems lygiavertę duomenų laikmeną įrašytų tikslią importo ar eksporto muitų, sudarančių skolą muitinei, sumą, taip visų pirma sudarydamos sąlygas patikimai nustatyti**

atitinkamų sumų įtraukimą į apskaitą ir, be kita ko, susieti jį su mokesčių mokėtoju.

3. Reglamento Nr. 2913/92 221 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad atitinkama tvarka muitinės tarnybų pateiktas pranešimas skolininkui apie mokėtiną importo arba eksporto muitų sumą yra galiojantis tik jei prieš tai minėtos tarnybos šių muitų sumą įtraukė į apskaitą. Valstybės narės neprivalo priimti specialių proceso normų, nustatančių tvarką, kaip mokesčių mokėtojui turi būti pranešama apie importo arba eksporto muitų sumą, jeigu minėtam pranešimui gali būti taikomos bendrosios nacionalinės proceso normos, kuriomis mokesčių mokėtojui garantuojama adekvati informacija ir sudaromos sąlygos ginti savo teises žinant bylos faktus.

4. Bendrijos teisė nedraudžia nacionaliniam teismui preziumuoti muitinės teiginio, kad importo ar eksporto muitų suma buvo įtraukta į apskaitą Reglamento Nr. 2913/92 217 straipsnio prasme prieš pranešant apie ją skolininkui, teisingumo, jei laikomasi veiksmingumo ir ekvivalentiškumo principų.

5. Reglamento Nr. 2913/92 221 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad prieš siųsdamos pranešimą apie išieškotiną muito sumą atitinkamos valstybės narės muitinės tarnybos privalėjo įtraukti šią sumą į apskaitą, o neįtraukusios į apskaitą pagal Reglamento Nr. 2913/92 217 straipsnio 1 dalį negali šios sumos išieškoti; vis dėlto šios tarnybos išlaiko galimybę iš naujo pranešti apie tą pačią sumą laikydamosi Reglamento Nr. 2913/92 221 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų ir senaties taisyklių, galiojusių skolos muitinei atsiradimo dieną.

6. **Nors importo ar eksporto muitų suma išlieka „teisiškai privaloma sumokėti“ Reglamento Nr. 2913/92 236 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos prasme net jei apie šią sumą nebuvo pranešta mokesčių mokėtojui pagal šio reglamento 221 straipsnio 1 dalį, vis dėlto, jei tokio pranešimo nebegalima pateikti dėl to, kad pasibaigė šio reglamento 221 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas terminas, šis mokesčių mokėtojas iš principo privalo turėti galimybę susigrąžinti šią sumą iš ją surinkusios valstybės narės.**

Parašai.